

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ
МИНИСТРЛИГИ**

БЕКИТИЛДИ
Кыргыз Республикасынын
билим берүү жана илим
министрлигинин
Буйругу №__863/1____
«__10__»__май____2022ж.

Каттоо номери 8
Код 200724

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КЕСИПТИК ОРТО
БИЛИМ БЕРҮҮ БОЮНЧА МАМЛЕКЕТТИК
БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ**

Адистик: 070301 «Балет искусствосу»

Квалификациясы: балет артисти

БИШКЕК 2022

1-бөлүм. Жалпы жоболор

1. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты Ч. Базарбаев атындагы Бишкек хореографиялык окуу жайынын Окуу-усулдук кеңеши тарабынан «Билим берүү жөнүндө» Мыйзамга жана башка билим берүү тармагындагы ченемдик укуктук актыларга ылайык иштелип чыкты.

2. Мамлекеттик билим берүү стандартында төмөнкү түшүнүктөр колдонулат:

- **негизги кесиптик билим берүү программасы** – максаттарды, натыйжа күтүүнү, тиешелүү адистик боюнча билим берүү процессин ишке ашырууну, уюштурууну тескеген окуу-методикалык документтердин жыйындысы;

- **дициплиналар цикли** – билим берүү программасынын бөлүгү же белгиленген максаттарга жана окутуунун, тарбиялоонун натыйжасына карата аныкталган логикалык корутундусу бар окуу дисциплиналардын жыйындысы;

- **модуль** - белгиленген максаттарга жана окутуунун, тарбиялоонун натыйжасына карата аныкталган логикалык корутундусу бар окуу дисциплинасынын бөлүгү;

- **компетенция** – тиешелүү тармакта кесиптик иши менен алектенүү үчүн зарыл болгон жеке сапаттардын, билимдин, жөндөмдүн динамикалык комбинациясы;

- **кредит (зачеттук бирдик)** – негизги кесиптик билим берүү программасынын түйшүгүнүн шарттуу өлчөмү;

- **окутуунун жыйынтыгы** – негизги билим берүү программасы/модулу боюнча окутуунун жыйынтыгында ээ болгон компетенциялар (экзерсистин, *adagio*, *allegro*, «манжа техникасынын» жана ар кандай чимирилүүнүн ж.б. негизги элементтери).

2-бөлүм. Колдонуу тармагы

3. Бул Мамлекеттик билим берүү стандарты **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча негизги жалпы жана орто билим берүү программалары менен бириккен, искусство тармагындагы орто кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда милдеттүү ченемдердин, эрежелердин жана талаптардын жыйындысы болуп саналат жана Кыргыз Республикасынын аймагында уюштуруучулук-укуктук формаларына карабастан лицензия жана аккредитацияга ээ болгон орто кесиптик билим берүү программаларын ишке ашырган бардык билим берүү уюмдары менен

бириккен, искусство тармагындагы орто кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн сапатын балоо үчүн негиз болот.

4. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын негизги колдонуучулары:

- аталган адистиктер боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын жүзөгө ашырууга укуктуу билим берүү уюмунун администрациясы жана окутуучулар курамы;

- аталган адистиктер боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүү боюнча өз билимин натыйжалуу ишке ашырууга жоопкерчиликтүү студенттер;

- тиешелүү кесиптик тармактагы адистердин жана жумуш берүүчүлөрдүн бирикмеси;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы ыйгарымдуу мамлекеттик органдын тапшыруусу боюнча негизги билим берүү программаларын иштеп чыгууну камсыз кылган окуу-методикалык бирикмелер жана кеңештер;

- орто кесиптик билим берүүнү каржылоону камсыз кылган билим берүү тармагындагы ыйгарымдуу мамлекеттик органдар;

- кесиптик билим берүү тармагында аккредитация жана сапатты контролдоону камсыз кылган, орто кесиптик билим берүү системасында мыйзамдардын аткарылышына контролдоо жүргүзүүнү камсыз кылган билим берүү тармагындагы ыйгарымдуу мамлекеттик органдар.

3-бөлүм. Адистиктин жалпы мүнөздөмөсү

5. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүүнү өздөштүрүү формасы:

күндүзгү.

6. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча «Балет артисти» квалификациясын ыйгаруу менен ЖОБП ИТКБП базалык даярдоону өздөштүрүү мөөнөтү 7 жыл 10 ай.

7. Маданият жана искусство чөйрөсү үчүн кадрларды даярдоочу жүзөгө ашыруучу билим берүү уюмдарында окуу сааттарынын жалпы көлөмү маданият, маалымат жана туризм чөйрөсүндө мамлекеттик саясатты жүргүзүүгө ыйгарым укуктуу мамлекеттик аткаруу бийлигинин органы тарабынан бекитилет.

8. Орто кесиптик программага бириккен жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү программасын ишке ашырууда (1-11 класстар) жалпы орто билими жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, ал эми предметтер боюнча баалар орто кесиптик билими жөнүндө документке (диплом) коюлат.

Жалпы билим берүүчү мектептин программасы боюнча 9-классты аяктагандан кийин окуучуларга негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүк берилет.

9. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча окуучулар искусство тармагында негизги жалпы кесиптик билим берүүнүн программасын өздөштүрүү үчүн тиешелүү чыгармачылык жөндөмүнүн (музыкалуулук, артисттик, бийчилик) жана дене боюнан түзүлүшүнүн жыйынтыгынын негизинде кабыл алынат.

Кабыл алууда төмөнкү документтер талап кылынат:

- жалпы билим берүүчү орто мектептин тиешелүү классында окугандыгы тууралуу маалымкат;

- туулгандыгы тууралуу күбөлүктүн көчүрмөсү;

- медициналык карта/форма № 0-26, 0-63;

- жашаган жеринен маалымкат;

- мектептен өздүк дело;

- ата-энелердин паспортторунун көчүрмөлөрү.

10. Күндүзгү бөлүм боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын түйшүгү 180ден төмөн эмес кредитти (зачёттук бирдикти) түзөт. Бир окуу семестринин түйшүгү 30 кредиттен төмөн эмес кредитке барабар (зачёттук бирдиги) (эки семестрлик окуу процессин уюштурууда).

Бир кредит студенттин окуу ишинин 30 саатына (аудиториялык, өз алдынча иштерди жана аттестациянын бардык түрлөрүн кошпо) барабар.

4-бөлүм. Негизги орто кесиптик билим берүү программасынын жалпы мүнөздөмөсү

11. Инсанды окутуу жана тарбиялоо жаатындагы орто кесиптик билим берүү **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттары.

Билим берүү тармагында **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасынын максаты:

- артистин профессионалдык, чыгармачылык потенциалын жана анын профессионалдык аспабы - катаал профессионалдык критерийлерге жооп берген артистин денесин түзүү аркылуу профессионалдык бий ансамблинин артисттерин даярдоо.

Тарбиялоо багытында **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча негизги жалпы жана жалпы орто билим берүү программалары менен бириккен искусство тармагындагы орто кесиптик билим берүү программасынын максаты:

- кесиптик элитаны түзүү, өнөрлүү, таланттуу балдарды жана жаштарды табуу жана колдоо;

- жеке сапаттарын калыптандыруу:

а) коммуникативдик: боорукердик, өз оюн, пикирин жактоо, толеранттуулук, кечиримдүүлүк, сыйлоо, ак ниеттүүлүк, ишенчээктик;

б) кесиптик: максат коюу, интеллект, эмгекке жөндөмдүүлүк, чыдамкайлык, эмгекти сүйүү, тырышчаактык.

12. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик иш тармагы:

- театрларда жана сценалык аянттарда балет артисти катары чыгармачылык-аткаруучулукту билүү.

13. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишинин объекттери:

- ар кандай доордогу жана стилдеги искусствосунун чыгармалары;

- атайын хореографиялык дисциплиналардын методикасына ылайык адамдын дене кыймылын уюштурууну окутуу процесси;

- театр жана концерттик залдын көрүүчүлөрү;

- театр жана концерттик уюмдар;

- маданият жана билим берүү уюмдары.

14. Бүтүрүүчү даярдалып жаткан кесиптик иштин түрлөрү:

- чыгармачылык жана аткаруучулук ишмердүүлүк;

- маданий-агартуу иш-чаралары.

15. Бүтүрүүчү даярдалышы керек болгон *чыгармачылык жана аткаруучулук ишмердүүлүктүн* милдеттери:

- стационардык шартта да, гастролдордо жана саякаттарда да аткаруу максатында дирижердун жана балетмейстердин жетекчилиги астында соло балет партияларын (балет программаларын) даярдоо;

- жеке сахналык образдарды түзүү үчүн хореографиялык, музыкалык жана сахналык жөндөмдөрдү, ошондой эле актёрдук чеберчиликти өнүктүрүү;

- өзүнүн аткаруучулук чеберчилигин жогорулатуу жана репертуарын жаңылоо.

Бүтүрүүчү даярдалышы керек *болгон маданий-агартуу ишинин* милдеттери:

- өзүнүн иш чөйрөсүндө калктын бардык социалдык жана курактык топторунун эстетикалык керектөөлөрүн жана табитин калыптандырууну жана өнүктүрүүнү камсыз кылган бирдиктүү маалыматтык чөйрөнү түзүү;

- ошонун негизинде көрүүчүлөрдүн кызыкдар аудиториясын түзүү;

- студенттердин жана калктын ар кандай топторунун арасында улуттук маданият жаатындагы билимди жайылтуу көндүмдөрүн калыптандыруу;

- ар кандай социалдык жана курактык топтор үчүн маданий-агартуу программаларын иштеп чыгуу жана ишке ашыруу;

- чыныгы окуу процессинин шартында кесиптик милдеттерди чечүүнүн жүрүшүндө бий ансамблинин артисттеринин маданий-агартуу ишинин ар кандай технологияларын жана ыкмаларын практикалык жактан иштеп чыгуу;

- окутуучунун маданий-агартуу ишмердүүлүгүнө окуучулардын инсандык, эмоционалдык жана нарктык мамилесин калыптандыруу.

16. 070301 «Балет искусствосу» орто кесиптик билим берүү адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүргөн бүтүрүүчү даярдалат:

- жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын иштеп чыгууга;

- тиешелүү адистик боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын жана жогорку кесиптик билим берүүнү даярдоонун чектеш багыттарын тездетилген мөөнөттө төмөнкү багыттар (адистиктер) боюнча иштеп чыгууга:

- 570017 «Хореографиялык искусство»;

- 570018 «Балетмейстер режиссеру»;

- 570019 «Хореография педагогикасы»;

- 570001 "Искусство тарыхы";

- 570003 «Хореографиялык искусствонун тарыхы жана теориясы».

17. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. Негизги кесиптик билим берүү программасы эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен адистик боюнча тиешелүү Мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде түзүлөт.

Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмдары жыл сайын негизги кесиптик билим берүү программасын илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүүсүн эске алуу менен сапатты камсыз кылуу боюнча сунуштарга ылайык жаңылап турууга милдеттүү. билим берүү, төмөнкүлөрдөн турат:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу стратегиясын иштеп чыгууда;

- мониторингде, билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен кароодо;

- так макулдашылган критерийлердин негизинде окуучулардын билиминин жана көндүмдөрүнүн деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууда;

- профессордук-окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;

- бардык ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууда, аларды пайдалануунун натыйжалуулугуна мониторинг жүргүзүүдө, анын ичинде угуучуларды сурамжылоо аркылуу;

- макулдашылган критерийлер боюнча үзгүлтүксүз өзүн-өзү текшерүүдө өзүнүн ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо жана башка билим берүү уюмдары менен салыштыруу;

- өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, жаңычылдыктары жөнүндө коомчулукка маалымдоодо.

18. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо алардын учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясын камтууга тийиш.

Студенттерди учурдагы аттестациялоо орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (педагогикалык кеңеш тарабынан бекитилет) модулдук-рейтингдик баалоо тутумунун негизинде окуу семестринде жүргүзүлөт.

Студенттерди аралык аттестациялоо ар бир семестрдин аягында өткөрүлөт жана бардык дисциплиналар боюнча жыйынтыктоочу баа (экзамендик баа) семестрдеги учурдагы аттестациянын жыйынтыгы боюнча коюлат.

Бүтүрүүчүлөрдү мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация мамлекеттик аттестациялык тесттердин төмөнкү түрлөрүнөн турат: өзүнчө дисциплина боюнча бүтүрүү экзамени; адистик боюнча жыйынтыктоочу дисциплинардык экзамен; жыйынтыктоочу квалификациялык ишти коргоо.

Негизги кесиптик билим берүү программасы боюнча окуунун толук курсун аяктаган жана окуу планында каралган бардык мурунку аттестациялык тесттерди ийгиликтүү тапшырган адамдар адистик боюнча дисциплиналар аралык жыйынтыктоочу экзаменди тапшырууга жана бүтүрүү квалификациялык ишин коргоого уруксат берилет.

Студенттерди учурдагы, аралык аттестациялоо жана бүтүрүүчүлөрдүн жеке жетишкендиктеринин тийиштүү негизги кесиптик билим берүү программасынын этаптык же жыйынтыктоочу талаптарына ылайыктуулугуна жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн баалоо каражаттарынын, анын ичинде типтүү тапшырмалардын, тесттердин базалары түзүлөт, билимди, көндүмдөрдү жана алынган компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү модулдук тесттер. Баалоо каражаттарынын негиздери орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Окуу семестриндеги экзамендердин саны 8ден ашпоого тийиш.

19. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда бүтүрүүчүлөрдүн социалдык жана инсандык компетенцияларын

калыптандырууда орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун мүмкүнчүлүктөрү (мисалы, социалдык өз ара аракеттенүү, өзүн өзү уюштуруу жана өз алдынча башкаруу компетенциялары) мамлекеттик, системалык-активдүү мүнөз аныкталышы керек. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- алардын социалдык-маданий чөйрөсүн калыптандырууга;
- инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл шарттарды түзүүгө;
- окуу процессинин социалдык-тарбиялык компонентин өнүктүрүүгө, анын ичинде студенттердин өз алдынча башкаруусун өнүктүрүүгө, студенттердин коомдук уюмдардын, спорттук-чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун иштерине катышуусуна көмөк көрсөтүү.

20. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасы ар бир циклдин вариатив бөлүгүнүн үчтөн биринен кем эмес өлчөмүндө студенттин тандоосу боюнча дисциплиналарды камтууга тийиш. Окуучунун тандоосу боюнча дисциплиналарды түзүүнүн тартиби кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун педагогикалык кеңеши тарабынан белгиленет.

21. Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму талап кылынат:

- студенттерге окуу программасын түзүүгө катышууга реалдуу мүмкүнчүлүк берүү;

- негизги кесиптик билим берүү программасын түзүүдө студенттерди өз укуктары жана милдеттери менен тааныштыруу;

- Тартипке шайланган студенттер алар үчүн милдеттүү болуп, алардын эмгегинин жалпы жигердүүлүгү анча-мынча берилгенден азыраак болбошу керек.

22. Студенттер негизги кесиптик билим берүү программасында каралган, студенттин тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өнүктүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандап алууга укуктуу.

23. Окуучулар кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун негизги кесиптик билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

24. Негизги кесиптик билим берүү программасын иштеп чыгууда натыйжаларга жетишүү үчүн студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук-чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.

25. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү аудиториялык жана класстан тышкары иштердин бардык түрлөрүн кошкондо жумасына 45 саат өлчөмүндө белгиленет.

Күндүзгү окуу формасы үчүн жумасына аудиториялык сабактардын көлөмү адистиктин өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен Мамлекеттик билим берүү стандарты тарабынан ар бир окуу дисциплинасын окууга бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 60%дан ашпаган өлчөмүндө аныкталат.

26. Окуу жылында каникул убактысынын жалпы көлөмү 10 жуманы, анын ичинде кышкысын эки жумадан кем эмес болушу керек.

27. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик программасы төмөнкүдөй окуу циклдери изилдөөнү карайт:

- 1) жалпы гуманитардык цикл;
 - 2) математикалык жана табият таануу цикли;
 - 3) кесиптик цикл;
- жана бөлүмдөр:
- 4) практика;
 - 5) мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация;
 - 6) дене тарбия.

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасы ушул Мамлекеттик билим берүү стандартына тиркелген структурага ылайык иштелип чыгат.

29. Дисциплиндердин ар бир цикли базалык (милдеттүү) жана вариативдик бөлүктөргө ээ болууга тийиш. Вариативдик бөлүк студенттердин базалык бөлүктүн дисциплиналарынын мазмуну менен аныкталган билимдерин, көндүмдөрүн жана көндүмдөрүн кеңейтүүгө же тереңдетүүгө мүмкүнчүлүк бериши керек. Вариативдик бөлүк ишке ашырылып жаткан кесиптик билим берүү программасынын өзгөчөлүктөрүнө жараша орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан белгиленет.

29. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген жогорку билимдүү окутуучулук курам тарабынан камсыз кылынууга тийиш. Студенттердин кесиптик даярдоо циклин өздөштүрүүсүнө жооптуу мугалимдер үчүн тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү уюмдардагы иш тажрыйбасы милдеттүү болуп саналат.

Билим берүү программасынын мугалимдеринин жалпы санында штаттык мугалимдердин үлүшү 80% түзүүгө тийиш. Мугалимдер 3 жылда бир жолудан кем эмес адистештирилген уюмдарда стажировкадан өтүшү керек. Мугалим/окуучунун катышы 1:3 болушу керек.

Жогорку билими бар мугалимдердин жалпы санынын 10 пайызына чейинкисин тиешелүү кесиптик чөйрөдө КББ жана мамлекеттик ардактуу наамдары бар мугалимдер же КББ жана тиешелүү кесиптик чөйрөдө акыркы

10 жылдан ашык практикалык иш стажы бар адистер алмаштырылышы мүмкүн.

**5-бөлүм. 070301 «Балет искусствосу» адистиги боюнча
бүтүрүүчүнүн ОКББ негизги кесиптик билим берүү
программасынын модели**

30. Билимдерде, каада-салттарда, материалдык жана руханий маданияттын объектилеринде бекемделген мурунку муундардын социалдык, баалуулук тажрыйбасын маданий мураска алуу жөндөмдүүлүгүнүн жана жөндөмдүүлүгүнүн эсебинен жогорку адептүү инсанды өнүктүрүү артыкчылыктуу милдет болуп саналат, тиешелүү кесиптик билимге жана көндүмгө ээ. Тынчтык курулушуна жана Мекенди коргоого даяр турмуштук жана профессионалдык турмуш процессинде өздөрүнүн потенциалын ишке ашыра алышат.

31. Искусство чөйрөсүндөгү бүтүрүүчүнүн моделин структуралаштыруунун теориялык негиздери төмөнкүдөй жоболор боло алат:

- биримдиктин, бүтүндүктүн, үзгүлтүксүздүктүн мыйзамы, б.а. системалуу инсан;
- инсандын эмоционалдык, психикалык, баалуулук, эрктик, физикалык аспектилери системадагы компоненттер катары, тең салмактуу өнүгүп, бири-бирине таасир этет;
- адам - бул табигый, социалдык, маданий бир бүтүндүк.

32. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүргөн бүтүрүүчүнүн модели болуп төмөнкүлөр саналат:

- интеллектуалдык, кесипкөй багытталган;
- жарандык жетилгендикке, мекенчилдикке тарбиялоо;
- коммуникативти, натыйжага иштей билүү;
- социалдык-экономикалык шарттарга ыңгайлашкан, өз ишин уюштурууга, кесиптик өзүн өзү аныктоого жөндөмдүү;
- социалдык жактан ыңгайлашкан, руханий жана адеп-ахлактуу жаран;
- ПКнын, интернеттин, маалыматтык ресурстардын (ЖМК, китептердин) ишенимдүү колдонуучусу;
- активдүү жана сергек жашоо образына түрткү.

**6-бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасын
өздөштүрүүнүн натыйжасында түзүлгөн бүтүрүүчүнүн
компетенциялары**

33. **070301 «Балет искусствосу»** адистиги боюнча бүтүрүүчү негизги кесиптик билим берүү программасынын максаттарына жана ушул Мамлекеттик билим берүү стандартынын 11 жана 15-пункттарында көрсөтүлгөн кесиптик ишинин милдеттерине ылайык төмөнкүдөй компетенцияларга ээ болууга тийиш:

а) жалпы:

ОК1 - өз ишин уюштура билүү, кесиптик милдеттерди аткаруунун ыкмаларын жана ыкмаларын тандап алуу, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоо;

ОК2 - көйгөйлөрдү чечүү, стандарттуу жана стандарттуу эмес кырдаалдарда чечим кабыл алуу, демилге жана жоопкерчиликти көрсөтүү;

ОК3 - кесиптик милдеттерди натыйжалуу ишке ашыруу, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, талдоо жана баалоо;

ОК4 - кесиптик ишмердигинде маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу;

ОК5 - командада иштей билүү, кесиптештер, жетекчилик менен эффективдүү баарлаша билүү;

ОК6 - топтун мүчөлөрүнүн (баш ийгендердин) иши жана алардын жумуш ордунда окуусу, тапшырмаларды аткаруунун натыйжасы үчүн жоопкерчиликти өзүнө алуу;

ОК7 - өзүнүн жеке жана кесипкөй өнүгүүсүн башкаруу, эмгек шарттарынын өзгөрүшүнө жана кесиптик ишмердүүлүктөгү технологияларга көнүү;

ОК8 - чакан командалар менен уюштуруучулук жана башкаруучулук ишке даяр болуу.

ОК9 - келечектеги кесибинин маңызын жана коомдук маанисин түшүнүү, ага туруктуу кызыгууну көрсөтүү;

б) кесиптик иштин негизги түрлөрүнө ылайыктуу:

- *чыгармачылык жана аткаруучулук иш-чаралар:*

КК1 - программалык талаптарга жана жеке чыгармачылык өзгөчөлүктөргө ылайык хореографиялык репертуарды аткаруу;

КК2 - бийдин ар кандай түрлөрүн аткаруу: классикалык, дуэт-классикалык, элдик сахналык, тарыхый жана турмуштук;

КК3 – хореограф, балетмейстердин жетекчилиги астында берилген партияларды даярдоо;

КК4 - хореографиялык чыгарманын жанрдык жана стилдик өзгөчөлүктөрүнө ылайык көркөм-сахналык образды түзүү;

КК5 - хореографиялык образдын контекстинде музыкалык чагылдыруу каражаттарын аныктоо жана колдонуу;

КК6 - өзүнүн тышкы физикалык жана профессионалдык формасын сактоо жана сактоо;

КК7 - классикалык, дуэттик, элдик сахнанын, тарыхый жана турмуштук, хореографиянын заманбап түрлөрүнүн элементтерин жана негизги айкалыштарын аткаруу;

КК8 - хореографиялык окуу жайынын кесиптик практикасынын окуу планына киргизилген спектаклдерде жана бий композицияларында хореографиялык партияларды аткарууга;

КК9 - хореографиялык бөлүктүн материалын, балет спектаклиндеги ролун талдоо;

КК10 - классикалык мурастын хореографиялык чыгармаларында, заманбап балетмейстерлердин чыгармаларында көркөм сахна образын түзүү;

КК11 - хореографиялык окуу жайда алган билимдерин жана практикалык тажрыйбасын спектаклдерде жана башка концерттик программаларда хореографиялык партияларды аткаруу үчүн пайдаланууга;

КК12 - ишинде атайын адабияттарды, ошондой эле кесиптик ишмердикти жөнгө салуучу негизги укуктук документтерди колдонуу;

- *маданий-агартуу иш-чаралары:*

КК13 - калктын ар кандай категориялары үчүн, анын ичинде заманбап маалыматтык-коммуникациялык технологияларды колдонуу менен маданий-агартуу программаларын иштеп чыгуу жана ишке ашыруу;

КК14 - маданий-агартуу ишинин катышуучулары менен кесипкөй өз ара аракеттенүү;

КК15 - маданий-агартуу иштерин уюштурууда ата мекендик жана чет өлкөлүк тажрыйбаны колдонуу;

КК16 - маданий-агартуу иштерин уюштуруу үчүн областтык маданий агартуу чөйрөсүнүн мүмкүнчүлүктөрүн аныктоо жана пайдалануу.

7-бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда окуу процессинин мазмунун жана уюштурууну жөнгө салуучу документтер

34. Календарлык окуу графиги.

070301 «Балет искусствосу» адистиги боюнча негизги окуу программасын өздөштүрүү мөөнөтү 400 жуманы түзүүгө тийиш, анын ичинде:

- теориялык окуу - 228 жума;

- Практика:

кесиптик - 18 жума;

билим берүү - 20 жума;

сахналык - 18 жума

дипломго чейинки - 2 жума.

- Экзамендик сессиялар - 2 жума;

- мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация, анын ичинде даярдоо жана акыркы квалификациялык ишти коргоо - 2 жума;

- Каникулдар - 100 жума.

35. Базалык окуу планы.

Базалык окуу планында орто кесиптик билим берүүнүн жалпы билим берүү циклдарынын жана дисциплиналарынын аталыштары жана сунуш кылынган сааттардын (кредиттер) саны менен базалык деңгээлде орто кесиптик билим берүү үчүн циклдердин, дисциплиналардын жана практикалардын аталыштары, ошондой эле ар бир циклга вариативдик бөлүгү берилет.

36. Жумушчу жылдык окуу планы.

Балет артистин даярдоонун окуу планы компетенттүүлүктөрдү калыптандырууну камсыз кылуучу негизги билим берүү программасынын циклдерин жана бөлүмдөрүн (дисциплиналар, практикалар) өздөштүрүүнүн логикалык ырааттуулугун көрсөтөт. Дисциплиналардын, практикалардын жалпы эмгек сыйымдуулугу кредиттерде (кредиттерде), ошондой эле алардын жалпы жана класстык эмгек сыйымдуулугу сааттар менен көрсөтүлөт.

Окуу циклдеринин негизги бөлүктөрүндө окутуунун бул чөйрөсүндөгү негизги дисциплиналардын тизмеси көрсөтүлгөн. Окуу циклдеринин вариативдик бөлүктөрүндө окутуунун багытына ылайык орто кесиптик окуу жайы тарабынан өз алдынча түзүлгөн дисциплиналардын тизмеси жана ырааттуулугу көрсөтүлөт. Студенттердин тандаган дисциплиналары негизги билим берүү программасынын бардык үч окуу циклинин боюнча вариативдик бөлүгүнүн 3/1 түзөт.

Ар бир окуу циклинин орто кесиптик окуу жайы тарабынан белгиленген базалык (милдеттүү) бөлүгү жана вариативдик (профиль) бөлүгү бар. Вариативдик (профилдик) бөлүк базалык (милдеттүү) дисциплиналардын мазмуну менен аныкталган билимдерди, көндүмдөрдү жана көндүмдөрдү кеңейтүүгө жана тереңдетүүгө мүмкүндүк берет, студентке ийгиликтүү кесиптик ишмердүүлүк үчүн терең билимдерди жана көндүмдөрдү алууга жана (же) университетте билимин улантууга мүмкүндүк берет .

Ар бир дисциплинага, практикага, окуу планына окуу ишинин түрлөрү жана аралык аттестациянын формалары көрсөтүлөт.

37. Студенттин жеке окуу планы.

Студенттерге билим берүүнүн жеке окуу планы (ЖОП) окуу процессин уюштуруунун формасы болуп саналат, мында негизги кесиптик билим берүү программасынын (ОКБП) бир бөлүгүн студент өз алдынча өздөштүргөн.

ЖОП мектептин окуу планынын негизинде жеке студент же студенттер тобу үчүн иштелип чыккан.

ЖОП системасына өтүү жеке дисциплиналар үчүн да, бүткүл окуу планы боюнча да жүргүзүлүшү мүмкүн.

ЖОП 1-курстан берилиши мүмкүн.

Жеке билим берүү планына ылайык билим берүү программаларын ишке ашырууда ар кандай билим берүү технологиялары, анын ичинде аралыктан окутуу технологиялары, электрондук окутуу колдонулушу мүмкүн.

Студент жеке окуу планы боюнча экзамендерди жана тесттерди топтор менен тапшырууга же мамлекеттик аттестацияны кошпогондо, окутуучу менен бирге тесттердин жана экзамендердин даталарын өз алдынча аныктоого укуктуу.

ЖОП күндүзгү бөлүмдүн студенттерине бир семестр же окуу жылына берилет.

38. МПОНун Мамлекеттик билим берүү стандартына ылайык дисциплиналардын окуу-методикалык комплекстери.

Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу ар бир студенттин негизги кесиптик билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалымат базаларына жана китепканалык фонддорго жетүү мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга тийиш. Кесиптик орто билим берүүнүн программаларын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык көнүгүүлөрдү (түзүлүп жаткан компетенцияларды эске алуу менен аныкталат) камтууга тийиш.

Студенттерди негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн зарыл болгон окуу адабияттары жана/же электрондук адабияттар менен камсыз кылуу стандартка ылайык келиши керек - бир студентке 0,5 нуска. Милдеттүү окуу китептери жана окуу куралдары мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынын негизинде иш программалары менен аныкталат. Окуу китептери катары лекция конспекттеринин көчүрмөлөрү, электрондук окуу китептери колдонулушу мүмкүн. Билим берүү маалымат булактары заманбап талаптарга жооп бериши керек. Окуу процессинде мыйзам актылары, ченемдик документтер, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалардын материалдары колдонулушу керек.

39. Практикалык программалар.

Практика интеграцияланган искусство билим берүү программасынын милдеттүү бөлүмү. Бул келечектеги кесиптик ишмердүүлүккө байланыштуу иштин айрым түрлөрүн аткаруу процессинде практикалык көндүмдөрдү жана компетенттүүлүктөрдү калыптандырууга, бекемдөөгө, өнүктүрүүгө багытталган окуу ишинин бир түрү.

Искусство чөйрөсүндө интеграцияланган билим берүү программасын ишке ашырууда практиканын төмөнкү түрлөрү каралган: окуу, сахналык жана өндүрүштүк.

Өндүрүштүк практика эки этаптан турат: адистик профили боюнча практика жана дипломго чейинки практика.

Окуу практикасы, сахналык жана өндүрүштүк практика билим берүү уюму тарабынан студенттер кесиптик дисциплиналардын чегинде кесиптик компетенцияларды өздөштүргөн учурда жүзөгө ашырылат жана бир нече мезгилдерде топтолгон, ошондой эле профессионалдык дисциплиналардагы теориялык сабактар менен алмашып, чачыранды түрдө ишке ашырылышы мүмкүн.

40. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аккредитациянын программасы.

Бүтүрүү квалификациялык иштердин мазмунуна, көлөмүнө жана түзүмүнө карата талаптар Кыргыз Республикасынын кесиптик билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жөнүндө жобону эске алуу менен орто кесиптик билим берүү мекемеси тарабынан аныкталат. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2012-жылдын 4-июлундагы № 470 токтому.

070301 «Балет искусствосу» адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашырууда жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация төмөнкүлөрдү камтыйт:

- бүтүрүү квалификациялык иш (диплом) - бүтүрүү концертинге катышуу (сахнадагы спектакль);
- «Классикалык бий» дисциплиналар аралык курсу боюнча мамлекеттик экзамен (III курс);
- «Элдик сахна (мүнөздүү) бийи» дисциплиналар аралык курсу боюнча мамлекеттик экзамен (III курс);
- «Дуэт-классикалык бий» дисциплиналар аралык курсу боюнча мамлекеттик экзамен (III курс);
- «Актер чеберчилиги» дисциплиналар аралык курсу боюнча мамлекеттик экзамен (II курс);
- «Тарыхый-тиричилик (тарыхый) бий» дисциплиналар аралык курсу боюнча мамлекеттик сынак (II курс).

8-бөлүм. Негизги кесиптик билим берүү программасынын реалдуу ресурстарын камсыздоо

41. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму орто билим берүүнү ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган студенттерди лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, практикалык даярдоонун бардык түрлөрүн камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болууга тийиш. Учурдагы санитардык жана өрт коопсуздугунун эрежелерине жана ченемдерине ылайык келген кесиптик билим берүү программалары:

- *Окуу класстары:*
- топтук сабактар үчүн;
- жеке музыкалык сабактар үчүн.
- *Залдар:*
- спорт залы (дубал темирлер, килемчелер, спорттук шаймандар менен жабдылган);
- аянты 75 чарчы метрден кем эмес балет залдары. м (12-14 окуучу үчүн), бийлөө үчүн жарактуу полдору бар (жыгач пол же атайын пластик (линолеум) менен капталган, үч дубал боюнча узундугу 25 сызыктуу метрден кем эмес балет станоктор (таяктар), 7 м x 2 м өлчөмүндөгү күзгүлөр бир дубалда;

- аянты 100 чарчы метрден кем эмес окуу театры (же башка сахна аянты) профессионалдык театрдын шартына жакын жабдылышы боюнча;
- китепкана, окуу залы, Интернетке кирүү мүмкүнчүлүгү бар компьютердик класстар.

Адистештирилген кеңселердин жана логистикалардын минималдуу талап кылынган тизмеси төмөнкүлөрдү камтыйт:

- музыкалык аспаптар паркы (рояль, пианино, элдик аспаптар жана башкалар);
- видео жаздыруучу жана кайра чыгаруучу жабдуулар (видеостудия сунушталат);
- үн жаздыруучу жана үндү кайра чыгаруучу жабдуулар (кеңсе же үн жаздыруучу студия болушу сунушталат);
- окуу сабактары, репетиция процесси, сахналык көрүнүштөр жана керектүү реквизиттер үчүн керектүү сандагы кийим-кечеге ээ болгон чечинүүчү бөлмө;
- окуучулар жана мугалимдер үчүн кийим чечүүчү бөлмөлөр жана душтар;
- ашкана, адистештирилген медициналык бөлүм.

Билим берүү уюмунда балет залдарын, музыкалык аспаптарды, кийим алмаштыруучу жайды күтүү, тейлөө жана оңдоо үчүн шарттар түзүлүшү керек.

Билим берүү уюму лицензияланган программалык камсыздоонун зарыл комплекти менен камсыз болушу керек. 1 окуучуга билим берүү уюмунун пайдалуу аянты 11 м² болушу керек.

42. Адистиктин негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу окутулуп жаткан дисциплинанын профилине ылайык келген жогорку билимдүү профессордук-окутуучулук курам тарабынан камсыз кылынууга тийиш. Студенттердин кесиптик даярдоо циклин өздөштүрүүсүнө жооптуу мугалимдер үчүн тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү уюмдардагы иш тажрыйбасы милдеттүү болуп саналат.

Билим берүү программасынын мугалимдеринин жалпы санында штаттык мугалимдердин үлүшү 80% түзүүгө тийиш. Мугалимдер 3 жылда бир жолудан кем эмес адистештирилген уюмдарда стажировкадан өтүшү керек. Мугалим/окуучунун катышы 1:3 болушу керек.

Жогорку билимдүү мугалимдердин жалпы санынын 10 пайызына чейинкисин тиешелүү кесиптик чөйрөдө орто кесиптик билими бар жана мамлекеттик ардактуу наамдары бар мугалимдер, же орто кесиптик билими бар жана тиешелүү кесиптик чөйрөдө акыркы 10 жылдан ашык практикалык иш стажы бар адистер менен алмаштырылышы мүмкүн.

9-бөлүм. Бүтүрүүчүлөрдүн жалпы маданий компетенттүүлүгүн өнүктүрүүнү камсыз кылуучу билим берүү түзүмдүк бөлүмдүн чөйрөсүнүн мүнөздөмөлөрү

43. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму бүтүрүүчүлөрдүн хореографиялык маданият чөйрөсүндөгү адис үчүн негизги болгон жалпы

маданий компетенцияларын калыптандыруу үчүн кеңири мүмкүнчүлүктөргө ээ болууга тийиш, анткени алар хореографиялык маданият чөйрөсүндөгү адистин картинасын аныктайт. инсандын дүйнөсү, анын аң-сезими жана улуттук маданий байлыкты сактоо жана өркүндөтүү үчүн жоопкерчилик ченеми. Рухий маданияттын баалуулуктарына жана бийик маанилерине адекваттуу адистин аң-сезими маданият инсанынын системалык түзүүчү элементи болуп саналат. Маданий компетенттүүлүк адамдын турмуштук ишмердүүлүгүн кадимки деңгээлден маданияттуу, маданияттуу деңгээлге өткөрүүгө мүмкүндүк берет. Бул компетенттүүлүк төмөнкү компоненттерди камтыйт:

- дүйнөдөгү оң баалуулук-семантикалык ориентацияга, жашоонун баалуулугун жана маанисин ишке ашырууга даяр болуу жана жөндөмдүүлүк;
- адеп-ахлактык жана руханий баалуулуктарды, нормаларды, үлгүлөрдү, идеалдарды, маданияттын жана искусствонун салттарын өздөштүрүү, ылайыкташтыруу жана которууга даярдыгы жана жөндөмдүүлүгү;
- маданий универсалдарды алардын кесиптик жашоосунун багыттары катары таануу;
- жаңы маданий формаларды жана артефакттарды түзүүгө, маданий салттарды жана баалуулуктарды өнүктүрүүгө жана тереңдетүүгө даярдыгы жана жөндөмдүүлүгү;
- маалымдуулук жана аймактык, улуттук жана дүйнөлүк маданиятка тартуу.

44. Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму социалдык-маданий чөйрөнү түзүүгө, инсандын ар тараптуу өнүгүүсү жана социалдашуусу үчүн зарыл шарттарды түзүүгө, окуучулардын ден соолугун сактоого, билим берүүнүн билимин жогорулатууга көмөк көрсөтүүгө милдеттүү. окуу процессинин тарбиялык компоненти, анын ичинде мектеп жана окуучулардын өзүн-өзү башкаруусун өнүктүрүү, окуучулардын коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын иштерине катышуусу.

1-тиркеме

070301 «Балет искусствосу»
 адистик боюнча орто кесиптик билим берүүнүн
 негизги кесиптик билим берүү программасынын структурасы

| № | Окутуунун циклдери жана аларды өнүктүрүүнүн болжолдонгон натыйжалары | Эмгек сыйымдуулугу, окуунун ар кандай мезгилине кредиттер (кредиттик бирдиктер). Негизги жалпы билим берүүнүн негизинде 7 жыл 10 ай | Үлгүлүү программаларды, окуу китептерин жана окуу-усулдук колдонмолорду иштеп чыгуу боюнча дисциплиналардын тизмеси | Түзүлгөн компетенциялардын коддору |
|----|--|--|---|------------------------------------|
| 1. | Негизги жалпы билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартын ишке ашыруучу ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ ЦИКЛИ | 5066 саат | | |
| 2. | АТАЙЫН (кесиптик) ЦИКЛ | 2720 саат | | |
| 3. | ЖАЛПЫ БИЛИМ БЕРҮҮ ЦИКЛИ (ОКББ) | 1440 саат | | |
| | Базалык бөлүгү | 1080 саат | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 360 саат | | |
| 4. | ЖАЛПЫ ГУМАНИТАРДЫК ЦИКЛ | 18 | | |
| | Базалык бөлүгү | 15 | | |
| | Циклдин негизги бөлүгүн окуунун натыйжасында студент төмөнкүлөргө милдеттүү: билүү: - кесиптик тексттердин сөздүгү менен окуу, жазуу жана которуу | | Кыргыз тили жана адабияты Орус тили Чет тили | ОК 1 - ОК 9 |

| | | | |
|---|--|--|--|
| <p>үчүн зарыл болгон кыргыз, орус жана чет тилдериндеги лексикалык (1000-1200 лексикалык бирдик) жана грамматикалык минимум;</p> <ul style="list-style-type: none"> - расмий иш кагаздарын жүргүзүү нормалары; - тексттик маалыматты иштетүүнүн негизги жолдорун; - чарбалык документтерди даярдоонун негизги эрежелерин; - улуу кыргыз жазуучуларынын жана акындарынын чыгармалары жана өмүр баяны; - Кыргызстандын тарыхый өнүгүүсүнүн мыйзам ченемдүүлүктөрү, дүйнөлүк коомчулуктун системасындагы орду; - «Манас» эпосунун идеясы, мазмуну, инсандын жана коомдун турмушундагы каармандары; «Манас» эпосунда кыргыздардын тарыхы; - адам менен коомдун өз ара аракеттенүүсүнүн негизги моделдерин; адам жана жаратылыш. <p>өздөштүрүү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кесиптик жана күнүмдүк темалар боюнча кыргыз, орус жана чет тилдеринде өзүнүн оозеки жана жазуу жүзүндөгү сүйлөөсүн логикалык жактан туура, негиздүү жана так куруу; - оозеки жана жазуу жүзүндө сүйлөө өз алдынча өркүндөтүүгө, сөз байлыгын толуктоого; - сөздүк менен кыргыз, орус жана чет тилдериндеги профессионалдык тексттерди которуу; - кыргыз, орус жана чет тилдерде диалог, монолог жүргүзүүгө; - чыгарманын негизги идеясын бөлүп көрсөтүү, жазуучулардын | | <p>Кыргызстандын тарыхы</p> <p>Манас таануу</p> <p>Кыргызстандын географиясы</p> | |
|---|--|--|--|

| | | | |
|---|--|--|--|
| <p>жана акындардын чыгармачылыгына тезистик планын түзүү, башкы каармандарга мүнөздөмө берүү;</p> <ul style="list-style-type: none"> - тарыхый процесстин себеп-натыйжа байланыштарын жана мыйзам ченемдүүлүктөрүн аныктоо, талдоо; - элдик оозеки чыгармачылыктын шедеврлеринин, адамзаттын эпикалык мурастарынын ичинен “Манас” эпосунун ордун жана маанисин түшүндүрүү; - «Манас» эпосунун идеяларын турмуштук процессте колдонуу. <p>колдоно алуу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кыргыз, орус жана чет тилдеринде баарлашуу маданиятын билүү; - натыйжалуу коммуникация ыкмалары; - түрдүү тексттерди лингвистикалык талдоо жөндөмдөрү; - кыргыз, орус жана чет тилдеринде сабаттуу жазуу жана оозеки сүйлөө көндүмдөрү; - окулган чыгармаларды талдоо жөндөмдөрүн, чыгарманын темасын, идеясын, композициясын, сюжетин бөлүп көрсөтүү, каармандардын кыймыл-аракетин талдоо; - тарыхый адабият менен иштөө, улуттук тарыхтын эстеликтерин жана булактарын изилдөө көндүмдөрү; - тарыхый кубулуштарды талдоо ыкмаларын жана ыкмаларын; – өз алдынча иштөө жана өзүн өзү уюштуруу көндүмдөрү; - алган билимдерин билим берүү жана кесиптик ишмердүүлүктө | | | |
|---|--|--|--|

| | | | | |
|-----------|--|----------|--|----------------|
| | маселелерди чечүү процессинде колдоно билүү. | | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 3 | | |
| 5. | МАТЕМАТИКА ЖАНА ТАБИГЫЙ ИЛИМИЙ ЦИКЛИ | 6 | | |
| | Базалык бөлүгү | 4 | | |
| | <p>Циклдин негизги бөлүгүн окуунун натыйжасында студент төмөнкүлөргө милдеттүү:</p> <p>билүү:</p> <ul style="list-style-type: none"> - маалыматты математикалык иштетүүнүн негизги ыкмаларын; - математикалык ой жүгүртүүнүн жана далилдөөнүн принциптери; - санауу системалары; - математикалык статистиканын методдору; - алгебра жана геометриянын негиздери; - маалыматты чогултуунун, иштеп чыгуунун жана берүүнүн заманбап технологияларынын негиздери; - кесиптик ишмердикте талап кылынган стандарттык программалык камсыздоо; - керектүү маалыматты табуу үчүн издөө системаларынын түрлөрү; - жалпы жана кесиптик маалыматтарды издөөнүн, системалаштыруунун жана иштеп чыгуунун ыкмалары жана каражаттары; - кесиптик ишмердүүлүктө МКТ каражаттарын колдонууда коопсуздук эрежелерин жана гигиеналык сунуштарды; - кесиптик ишмердүүлүктү өркүндөтүү, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн Интернет-ресурстарды пайдалануу мүмкүнчүлүгү. <p>өздөштүрүү:</p> | | Кесиптик математика Информатика | ОК 1 - ОК 9 |

| | | | | |
|-----------|---|------------|--|--|
| | <p>- кесиптик маселелерди чечүү үчүн математикалык ыкмаларды колдонуу;</p> <p>- болжолдуу эсептөөлөрдү жүргүзүү;</p> <p>- маалыматты жана изилдөөлөрдүн натыйжаларын элементардык статистикалык иштетүүнү жүргүзүүгө, алынган маалыматтарды графикалык түрдө берүү;</p> <p>- кесиптик ишмердүүлүктө маалыматты чогултуу, иштетүү жана талдоо үчүн заманбап маалыматтык-коммуникациялык технологияларды (анын ичинде тиркемелер пакеттерин, локалдык жана глобалдык компьютердик тармактарды) колдонуу;</p> <p>- кесиптик ишмердүүлүктө МКТ каражаттарын колдонууда коопсуздук эрежелерин жана гигиеналык сунуштарды сактоого;</p> <p>- кесиптик ишинде Интернеттин кызматтарын жана маалымат ресурстарын пайдаланууга.</p> <p>колдоно алуу:</p> <p>- математикалык маалыматты иштеп чыгуунун негизги ыкмаларын;</p> <p>-математикалык логиканын методдору;</p> <p>- жалпы жана кесиптик программалык камсыздоо менен иштөө көндүмдөрү;</p> <p>- кесиптик иштин тиешелүү чөйрөлөрүндө маалыматты чогултуу жана иштеп чыгуу көндүмдөрү</p> | | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 2 | | |
| 6. | КЕСИПТИК ЦИКЛ | 139 | | |
| | Базалык бөлүгү | 112 | | |

| | | | |
|--|--|---|------------------------|
| <p>Циклдин негизги бөлүгүн окуунун натыйжасында студент төмөнкүлөргө милдеттүү:</p> <p>практикалык тажрыйбасы бар:</p> <p>дене аппаратынын мүмкүнчүлүктөрүн ишке ашыраа колдонуу;</p> <p>тарбиялоо жана репетиция иштерин жүргүзүү;</p> <p>макияж көндүмдөрүн колдонуу</p> <p>билүү:</p> <p>хореографиялык окуу жайынын кесиптик практикасынын программасына киргизилген негизги хореографиялык репертуар жана бий композициялары, алардын жаралуу тарыхы жана композициянын негиздери, стилдик өзгөчөлүктөрү жана жанрдык өзгөчөлүктөрү;</p> <p>- бий үлгүсү, сахнада өнөктөштөр менен өз ара аракеттенүү өзгөчөлүктөрү; классикалык бийдин элементтери жана алардын айкалыштары; бийдин ар кандай түрлөрүндө денени, бутту, колду, башты, бий комбинацияларын орнотуунун өзгөчөлүктөрү, позаларды, секирүүлөрдү, айланууларды аткаруунун түрлөрү жана ыкмалары;</p> <p>хореографияда образ түзүү каражаттары;</p> <p>профессионалдык балет терминологиясы;</p> <p>музыкалык жана хореографиялык билдирүү каражаттарынын өз ара аракеттенүү принциптери;</p> <p>классикалык мурастын жана заманбап балет репертуарынын үлгүлөрү;</p> <p>хореографиялык искусствонун өнүгүшүнүн азыркы</p> | | <p>Классикалык бий</p> <p>Дуэт-классикалык бий</p> <p>Элдик сахна (мүнөздүү) бийи</p> <p>Тарыхый-тиричилик (тарыхый) бий</p> <p>Азыркы хореография</p> <p>Актёрдук чеберчилик</p> <p>Кыргыз бий</p> | <p>ПК 1- ПК 16</p> |
|--|--|---|------------------------|

| | | | |
|--|--|--|--|
| <p>денгээлиндеги негизги белгилерин; хореографиялык текстти аткарууда мүмкүн болгон каталар; кесиптик адабият; репетиция ишинин негизги ыкмалары, балеттик спектаклди өнүктүрүүнүн негизги этаптары; машыгуунун ыкмалары жана көнүгүү боюнча өз алдынча иштөө боюнча негизги билим;</p> <p>Өздөштүрүү:</p> <p>классикалык мурастын хореографиялык чыгармаларында, заманбап балетмейстерлердин спектаклдеринде көркөм сахналык образды түзүү, чыгарманын жанрдык жана стилдик өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен музыкалык-хореографиялык чыгарманы кыймылда, хореографиялык текстте, ымдоодо, пластикада, ритмде, динамикада көрсөтүү жана чагылдыруу ; классикалык бийдин элементтерин берилген комбинацияларда аткаруу; хореографиялык окуу жайынын кесиптик практикасынын программасына киргизилген спектаклдерде жана бий композицияларында хореографиялык партияларды аткарууга; балет спектаклдеринде жана башка концерттик программаларда хореографиялык партияларды аткаруу үчүн хореографиялык окуу жайында алган билимин жана практикалык тажрыйбасын пайдаланууга; аткарылган хореографиялык чыгармалардын стилин жана жанрдык өзгөчөлүктөрүн берүү; тигил же бул хореографиялык</p> | | | |
|--|--|--|--|

| | | | |
|--|--|--|--|
| <p>коллективде, тигил же бул сахнада иштөө шарттарына көнүү; көрүү, талдоо жана аткаруу каталарын оңдоо; хореографтын көрсөтмөлөрүн түшүнүү жана аткаруу, репетицияда хореографиялык иштин үстүндө чыгармачылык менен иштөө; хореографиялык партиянын материалын, балет спектаклиндеги ролдорду, концерттик номерди талдоо, хореографиялык чыгарманын текстин жаттоо жана кайра чыгаруу; ыйгарылган партияларды, ролдорду, концерттик номерлерди аткарууда көрүүчүлөрдүн (коомчулуктун) жана сахнанын өзгөчөлүктөрүн эске алуу; концерттик-тематикалык программаларды даярдоого катышууга; чыгармачылык жана өндүрүштүк иштердин маселелерин талкуулоого катышууга; видеоматериалдар жана тематикалык адабияттар менен иштөө;</p> <p>колдоно алуу: бийдин ар кандай түрлөрүн, хореографиялык окуу жайынын кесиптик практикасынын программасына киргизилген негизги хореографиялык репертуардын чыгармаларын сахнада аткаруу; балеттик тарбиячы, балетмейстер, хореографтын жетекчилиги астында концерттик номерлерди, кечелерди даярдоо; балеттик тарбиячы, балетмейстер, хореографтын жетекчилиги астында концерттик номерлерди, кечелерди даярдоо; бий тобунда иштөө;</p> | | | |
|--|--|--|--|

| | | | | |
|-----------|--|------------|--|--|
| | репетиция иштерине катышуу; хореографиялык чыгармаларда көркөм сахна образын түзүү жана сахнада ишке ашыруу; хореографиялык чыгармаларды көрүүчүлөрдүн алдында түрдүү сахналарда аткаруу; концерттик-тематикалык программаларды даярдоого катышуу; чыгармачылык жана вндуруштук иштин маселелерин талкуулоого катышуу. | | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 27 | | |
| 7. | Практика | 18 | | |
| 8. | Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация | 6 | | |
| | Билим берүү программасынын жалпы эмгекчилдиги | 187 | | |

070301 «Балет искусствосу» адистиги боюнча стандарт ОКББ МББС иштеп чыгуу боюнча Окуу-методикалык бирикмеси базалык билим берүү уюму Бишкектеги Ч. Базарбаев атындагы хореографиялык окуу жайы тарабынан иштелип чыкты.

ОМБ төрайымы, Тугелов атындагы Кыргыз мамлекеттик «Ак-марал» бий ансамблинин жетекчиси, Кыргыз Республикасынын эмгек сиңирген артисти

Нургалиева А. К.

ОМБ төрайымынын орун басары, Бишкектеги Ч. Базарбаев атындагы хореографиялык окуу жайынын көркөм жетекчиси, Кыргыз Республикасынын эмгек сиңирген артисти

Ахмадалиева А. А.

ОМБ жооптуу катчысы, Бишкектеги Ч. Базарбаев атындагы хореографиялык окуу жайынын атайын дисциплиналардын усулдук бирикмесинин башчысы, Кыргыз Республикасынын маданиятынын отличниги

Токтомушева М.А.

ОУК мүчөлөрү:

1. Кыргыз Республикасынын маданиятына эмгек сиңирген ишмери, К. Молдобасанов атындагы КУКсынын доценти

Молдобакиров З.А.

2. Кыргыз Республикасынын А. Малдыбаев улуттук опера жана балет театрынын башкы балетмейстери, Кыргыз Республикасынын эл артисти

Нуртазин А.А.

3. Бишкектеги Ч. Базарбаев атындагы хореографиялык окуу

Латыпов Э. В.

жайынын директору, Кыргыз
 Республикасынын маданиятына
 эмгек сиңирген ишмери
 4. Бишкектеги Ч. Базарбаев
 атындагы хореографиялык окуу
 жайынын өндүрүштүк практика
 боюнча башчы, Кыргыз
 Республикасынын маданиятынын
 отличниги

Маженова М. Ш.

**Орто кесиптик билим берүү
 окуу планынын үлгүсү**

**Адистиги: 070301 “Балет искусствосу”
 Квалификациясы: балет артисти**

Окуунун ченемдик мөөнөтү: 7 жыл 10 ай

| № п/ п | Наименование учебных дисциплин (в том числе практик) | Жалпы эмгек түйшүгү | | Семестр боюнча болжолдуу бөлүштүрүү | | | | | | | | | | | |
|--------------|--|---------------------|-------------|-------------------------------------|--------|--------|--------|--------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|--|
| | | | | I кадам | | | | | II кадам | | | | | | |
| | | кредит | саат | 1/5 кл | 2/6 кл | 3/7 кл | 4/8 кл | 5/9 кл | 1 семестр | 2 семестр | 3 семестр | 4 семестр | 5 семестр | 6 семестр | |
| | | | | Апталардын саны | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | | |
| 1 | Жалпы билим берүү цикли | 169 | 5066 | x | x | x | x | x | | | | | | | |
| 2 | Атайын (кесиптик) цикл | 90 | 2720 | x | x | x | x | x | | | | | | | |
| 3 | Общегуманитарный цикл | 18 | 540 | | | | | | | | | | | | |
| | Базовая часть | 15 | 450 | | | | | | | | | | | | |
| | Кыргыз тили жана адабияты | 3 | 90 | | | | | | x | | | | | | |
| | Ору тили | 2 | 60 | | | | | | x | | | | | | |
| | Чет тили | 2 | 60 | | | | | | x | | | | | | |
| | Кыргызстандын тарыхы | 4 | 120 | | | | | | | x | | | | | |
| | Манас таануу | 2 | 60 | | | | | | | x | | | | | |
| | Кыргызстандын географиясы | 2 | 60 | | | | | | | x | | | | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 3 | 90 | | | | | | x | | | | | | |
| | Бардыгы: | 18 | 540 | | | | | | | | | | | | |
| 4 | Математика жана табигый илимий цикли | 6 | 180 | | | | | | | | | | | | |
| | Базалык бөлүгү | 4 | 120 | | | | | | | | | | | | |

| | | | | | | | | | | | | | | |
|----------|---|------------|-------------------------|--|--|--|--|--|---|---|---|---|---|---|
| | Кесиптик математика | 2 | 60 | | | | | | x | | | | | |
| | Информатика | 2 | 60 | | | | | | x | | | | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 2 | 60 | | | | | | | x | | | | |
| | Бардыгы: | 6 | 180 | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| 5 | Кесиптик цикл | 139 | 4170 | | | | | | | | | | | |
| | Базалык бөлүгү | 112 | 3360 | | | | | | | | | | | |
| | Классикалык бий | 50 | 1500 | | | | | | x | x | x | x | x | x |
| | Тарыхый-тиричилик (тарыхый) бий | 5 | 150 | | | | | | | | x | x | | |
| | Дуэт-классикалык бий | 14 | 420 | | | | | | x | x | x | x | x | x |
| | Азыркы хореография | 10 | 300 | | | | | | x | x | x | x | | |
| | Элдик сахна (мүнөздүү) бийи | 14 | 420 | | | | | | x | x | x | x | x | x |
| | Актердук чеберчилик | 14 | 420 | | | | | | x | x | x | x | | |
| | Кыргыз бийи | 5 | 150 | | | | | | x | x | | | | |
| | Вариативдик бөлүгү | 27 | 810 | | | | | | | | | | | |
| | Бардыгы: | 139 | 4170 | | | | | | | | | | | |
| | | | | | | | | | | | | | | |
| 6 | Дене тарбиясы | | Жума-сына 2 саат | | | | | | | | | | | |
| 7 | Практикалар | 18 | 540 | | | | | | x | x | x | x | x | x |
| 8 | Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация | 6 | 180 | | | | | | | x | | x | | x |
| | Экзамендердин саны (макс) | | | | | | | | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 | 8 |
| | Курстук иштердин / долбоорлордун саны | | | | | | | | | | | | | |
| | Негизги билим берүү программасынын жалпы эмгек түйшүгү | 446 | 13396 | | | | | | | | | | | |

